The Tears of Sisera's Mother

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Introduction

1. The basic set of 30 blasts

3 sets of: Tekiah-Shevarim-Tekiah
3 sets of: Tekiah-Teruah-Tekiah

3 sets of: Tekiah-Shevarim-Teruah-Tekiah

2. Our 100 blasts

30 before musaf

30 with the blessings of the musaf amidah

30 after musaf

10 more: Tekiah-Shevarim-Tekiah, Tekiah-Teruah-Tekiah, Tekiah-Shevarim-Teruah-Tekiah

3. Midrash, Vayikra Rabbah 20:2

שחזר יצחק אצל אמו ואמרה לו "אן היית ברי?" א"ל "נטלני אבי והעלני הרים והורידני גבעות וכו" אמרה "ווי על ברי דְרַוְיָתָא! אלולי ארה. שחזר יצחק אצל אמו ואמרה לו "אין." באותה שעה צווחה ששה קולות כנגד ששה תקיעות. אמרו, לא הספיקה את הדבר עד שמתה. For Yitzchak went back to his mother, and she said to him, "Where were you, my son?" He said to her, "Father took me, and brought me up mountains and down peaks, etc." She said, "Woe for my son of the intoxicated [with grief]! If not for the malach, you would already have been slaughtered!" He said, "Yes." At that moment she cried six cries, parallel to the six tekiot. They say that she did not finish this before dying.

4. Talmud, Rosh HaShanah 33b

כתיב "יום תרועה יהיה לכם" ומתרגמינן "יום יבבא יהא לכון" וכתיב באימיה דסיסרא "בעד החלון נשקפה ותיבב אם סיסרא". מר סבר גנוחי גנח ומר סבר ילולי יליל.

Bamidbar 29:1 says, "It will be a day of *teruah* for you," which is translated, "It will be a day of *yevavah* for you." Regarding the mother of Sisera it says, "Through the window, the mother of Sisera gazed and *vatiyavev*." One thought this referred to groaning; the other thought it referred to wailing.

5. Rabbi Natan baal ha'Aruch (10th century France), as cited in Tosafot to Rosh HaShanah 33b דהלין דמחמרי [עבדי] שלשים כדיתבין ושלשים בלחש ושלשים על הסדר, כנגד מאה פעיות דפעיא אימיה דסיסרא. ואלין [עשרה] אינון כל התפלה...

For those who are strict and [do] thirty while seated and thirty silently and thirty in order, parallel to the 100 cries of Sisera's mother. And these [ten] are when they complete the entire prayer...

Who is Sisera's mother?

6. Devarim 9:5

.... לֹא בְצִדְקֶתְּדְּ וּבְיֹשֶׁר לְבָבָךְּ אַתָּה בָא לָרָשֶׁת אֶת־אַרְצָם כִּי בְּרִשְׁעַת הַגּוֹיִם הָאֵלֶה ד' אֱלֹקֶיךְ מוֹרִישָׁם מְפָּנֶיךְ...

Not due to your righteousness and the straightness of your heart do you come to take their land, but due to the wickedness of these nations does your Gd take them from before you...

7. Vayikra 18:3

:כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרִיִם אֲשֶׁר יְשַׁבְתֶּם בָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּכְמַעֲשׂה אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר אֲנִי מֵבִיא אֶתְכֶם שָׁמָּה לֹא תַעֲשׂוּ וּבְחַקּתֵיהֶם לֹא תַלֵכוּ: Like the deeds of the Land of Egypt, in which you dwelled, you shall not do. And like the deeds of the Land of Canaan, to which I bring you, you shall not do, and you shall not walk in their ways.

8. Midrash, Sifra Acharei Mot 8:12b:4

..."ומנין שלא היתה אומה הנענים מעשיהם יותר מן הכנענים תלמוד לומר הכנענים מעשיהם שהתעיבו מעשיהם ומנין שלא היתה אומה ארץ העשו"... How do we know that no nation made their ways more toevah than the Canaanites? Thus it says, "And like the deeds of the Land of Canaan you shall not do"...

9. Shoftim 5:28-31

(כח) בְּעֵד הַחַלּוֹן נִשְׁקְפָה וַתְּיַבֶּב אָם סִיסְרָא בְּעַד הָאֶשְׁנָב מַדּוּעַ בּּשֵׁשׁ רְכְבּוֹ לָבוֹא מַדּוּעַ אֶחֱרוּ פַּעֲמֵי מִרְכְּבוֹתִיו: (כט) חַכְמוֹת שָׁרוֹתֶיהָ תַּעֲנֶינָה אף הִיא תָשִׁיב אֲמֶרֶיהָ לָה: (ל) הָלֹא יִמְצָאוּ יְחַלְקוּ שָׁלָל רַחַם רַחֲמָתִים לְרֹאשׁ גֶּבֶר שְׁלֵל צְבָעִים לְסִיסְרָא שְׁלֵל צְבָעִים רְקְמָה צֶבַע רְקְמָתִים לִצוּארֵי שַׁלַל: (לא) כֵּן יאֹבִדוּ כַל אוֹיִבֵיךָ ד' וִאֹהָבִיו כָּצֵאת הַשְּׁמֵשׁ בָּגָבַרְתוֹ...

At the window, the mother of Sisera gazed out and *vatiyabev*, through the *eshnav*. "Why is his chariot delayed in coming? Why are the hoofbeats of his chariots late?" The wise noblewomen answer her, and she also gives this statement to herself, "Have they not found and distributed spoils, a womb, two wombs to every man, spoils of dyed [material] for Sisera, spoils of dyed embroidery, dyed embroideries around the neck of the despoiler?" So may all of Your enemies, Gd, be destroyed, and those who love Him shall be like the sun's emergence in its strength...

10. Professor Yehudah Elitzur (20th century Israel), Daat Mikra: Shoftim, pg. 71

אהל יעל על כליו וחפציו הפשוטים, יתד ומקבת, מים וחלב, הוא היפוכו של בית סיסרא בחרושת הגויים שבעד חלונה אשנבה משקיפה גבירה מוקפת מטרוניתות אשר לַבָּן לסלסולי לבוש ולשפחות מקושטות. מן הראוי לציין כאן כי האשנב שהוא כנראה שכבת אבן מפוארת בדרום ירושלים...

The tent of Yael, with its simple tools and objects – a stake and hammer, water and milk – is the opposite of Sisera's house in Charoshet haGoyim, through the eshnav window of which the lady of the house gazes, surrounded by her matrons, their hearts given to frippery and made-up maids. It would be appropriate to note here that the eshnav seems to be a layer of decorative stone in a window, and it is one of the identifying signs of royal palaces and nobles, as seen in archaeological finds in the palace of Ramat Rachel in South Jerusalem...

11. Rabbi Yosef Albo (14th-15th century Spain), Sefer halkkarim 4:43

והיתה רואה כי סיסרא בנה מוכה בראש על יד אשה, והיו רואות החכמות דם במחנה סיסרא, ושכל המלחמה נעשית והגבורים שפוכי דם, ובפרט סיסרא על ידי שתי נשים שהם דבורה ויעל, ועם כל זה לא ידעו לשפוט בזה משפט אמתי אבל הפכו המשפט כפי רצונם...

She saw that her son Sisera was struck on his head by a woman, and the wise women saw blood in Sisera's camp, and that the war was complete and the blood of the warriors had been spilled, and especially Sisera's [blood] by two women, Devorah and Yael. Even with all of this, they did not know how to draw accurate conclusions from this, but they reversed the conclusion to fit their desire...

12. Ralbag (13th-14th century France), Commentary to Shoftim Perek 4-5, Lesson 8

...ם לראש גבר... השמיני הוא לפרסם גנות האומות ההם והיותם פרוצים בעריות ולזה הקדימה אם סיסרא בספור הצלחת סיסרא רחם רחמתים לראש גבר... The eighth lesson is to publicize the disgrace of those nations, and their wanton immorality. Thus the mother of Sisera, in speaking of Sisera's success, began with...

So why pick Sisera's mother?

13. Rabbi Aaron Goldscheider, https://www.ou.org/holidays/rosh-hashanah/shofar-mothers-cry/ (2016)

Perhaps this is the point that the Sages are making: so great is the grief of any parent for the loss of a child, that we all are left completely bereft. The universality and commonality of suffering over the loss of a child transcends names and identities.

14. Midrash, Avot d'Rabbi Natan cited in Torah Sheleimah to Bereishit 22 #92

"ואיה השה לעולה" - אמר יצחק לאברהם: "הנה האש והעצים, ואיה השה לעולה?" אמר: "בני, אתה לעול!"

"באותה שעה נשתנה קלסתר פניו של אברהם. אמר: "אני זקן והוא נער, שמא יברח? ומה תהא עלי?"

אמר לו יצחק: "אבא, אל תתיירא! יהי רצון מלפני המקום שיתקבל לרצון רביעית דם שלי! אלא כופתני יפה, כדי שלא אצטרך. וכשתלך אצל שרה אמי אל תאמר לה פתאם, שלא תחבול עצמה..."

באותה שעה היה יצחק מסכים בפיו, ובלבו היה אומר: "מי יצילני מיד אבי? אין לי עוזר אלא הקב"ה, שנאמר: 'עזרי מעם ד' עשה שמים וארץ.""

"And where is the lamb for the burnt offering" – Yitzchak said to Avraham: Here is the fire and the wood, and where is the lamb for the burnt offering?

He said: My son, you ascend!

At that moment, the complexion of Avraham's face changed. He said, "I am old, and he is young, perhaps he could flee? And what would be with me?"

Yitzchak said to him, "Father, fear not! May it be Gd's will that the *revi'it* of my blood be accepted! But bind me well, so that I will not need [restraining]. And when you go to my mother Sarah, do not tell her suddenly, lest she harm herself..."

At that moment Yitzchak consented verbally, but in his heart he was saying, "Who will save me from my father? I have no aid other than Gd, as Psalms says, 'My aid is from Gd, Maker of Heaven and Earth.'"

15. Rabbi Yehudah Amital (20th century Israel), וטהר לבנו לעבדך באמת

כלל גדול לימדונו כאן חכמים הראשונים. אברהם לא היה מלאך ויצחק לא היה שרף.

לדברי המדרש יש סעד וסמך במשנת תענית (ב, ד): "מי שענה את אברהם בהר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע בקול צעקתכם היום הזה. ברוך אתה ד' גואל ישראל." ולכאורה קשה: האמנם תפילתו של אברהם אבינו היא שגרמה לכך שנענה לו הקב"ה? והלוא מתחילה לא הייתה כוונת הקב"ה אלא לנסותו, ולא עלתה במחשבה לפניו שיעקוד את יצחק בנו?

אכן, גלוי וידוע לפני אנשי כנסת הגדולה שלא רק הגשמת רצון שמים יש כאן, אלא אף מענה לזעקתו האנושית של אברהם אבינו. גם אלמלא התוכנית האלוקית להימנע מהקרבתו לעולה, היה יצחק ניצל מדינה של עקידה מכוח תפילתו של אברהם.

לעומת פרשת סדום, שם "התווכח" אברהם עם הקב"ה, הדגש מושם כאן על תפילתו של אברהם. אלמלא הייתה מסורת בעניין זה, לא היו חכמים מדגישים זאת. אברהם תיקן כאן "סדר תפילה" של ממש, לשעה - ולדורות.

The early sages taught us a great principle here: Avraham was not a malach, and Yitzchak was not a saraf.

There is support and basis for this midrash in Mishnah Taanit 2:4, "May the One who answered Avraham on Mount Moriah answer you and hear the sound of your cries on this day. You are blessed, Gd, Redeemer of Israel." This appears difficult: Was it truly our ancestor Avraham's prayer that caused Gd to answer him? From the beginning, wasn't Gd's intent only to test him? It was never a thought before Him to be *okeid* his son Yitzchak!

In truth, it was evident and known before the Great Assembly that this was not only the realization of Divine desire, but also a response to the human cry of our ancestor Avraham. Even had it not been the Divine plan to refrain from sacrificing him as a burnt offering, Yitzchak would still have been rescued from the *akeidah* as a result of Avraham's prayer.

As opposed to the passage of Sdom, where Avraham "argued" with Gd, the emphasis here is on Avraham's prayer. Had there not been a tradition [teaching of such a prayer, and of the Divine response to it], the Sages would not have emphasized this. Here Avraham enacted "the order of prayer" of substance, for that time – and for generations.

16. Talmud Yerushalmi, Taanit 2:1

ולמה תוקעין בקרנות? לומר חשבינו כאילו גועים כבהמה לפניך.

And why do we blow with animal horns? To say: Consider us as though we were lowing like beasts before You.